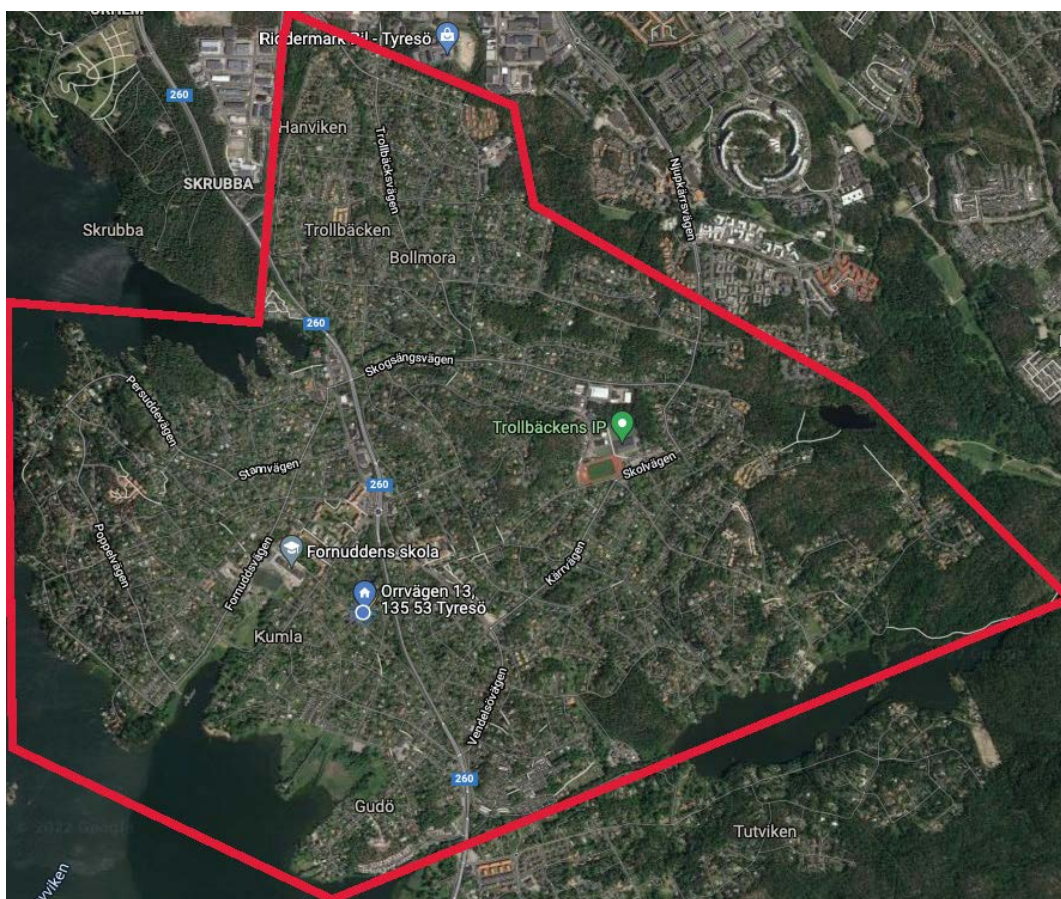

TROLLBÄCKENS FRAMTID

Trollbäckens Egnahemsförening i januari 2022

Trollbäckens Egnahemsförening (TEF) verkar för att påverka utvecklingen av Trollbäcken så att vi som bor här får det ännu bättre, trevligare och vackrare, samtidigt som vi vill bevara Trollbäckens karaktär av sjönära, kuperad och grönskande trädgårdsstad. Vi har under några år diskuterat hur vi vill att Trollbäcken ska vara i framtiden och har dokumenterat detta i nedanstående årligen uppdaterade text kallad "Trollbäckens framtid".

Sedan 2016 har vi spridit denna framtidsvision till politiker, tjänstemän och andra medborgare med förhoppning att detta ska påverka kommunen i den fortsatta planeringen. Särskilt när det gäller den nödvändiga revideringen av *Riktlinjerna* avseende hushöjder i *Planprogrammet för Trollbäckens Centrumstråk*. Om de inte revideras kommer de att leda till en byggd miljö som Trollbäckenborna inte vill ha.

En tredjedel av Tyresös befolkning bor i Trollbäcken.

Underlag Google Maps

Byggnader planeras allmänt att ha minst 100 års livslängd. För att åstadkomma det Trollbäcken vi vill ha behövs mål och strategier i detta perspektiv. Nedan beskriver vi hur vi vill att Trollbäcken ska utvecklas ett 30-tal år framåt och strategierna har kompletterats med konkreta förslag på vilka sätt målen kan nå. Tyresö har i det regionala perspektivet i samband med Översiktsplan 2035 åtagit sig att expandera med 300 bostäder per år fram till år 2035 dvs med 4 500 st. Det skulle innebära en ökning med ca 15 000 invånare till 60 - 65 000. År 2022 finns det anledning att ompröva dessa siffror. En ny bostadsförsörjningsplan bör göras. Hur mycket som ska vara Trollbäckens del av ökningen måste diskuteras så att villasamhällets karaktär av trädgårdsstad kan bibehållas. Föreningen har sorterat synpunkterna under följande 11 teman:

DETTA ÄR DET TROLLBÄCKEN VI VILL HA

1. Olika bostäder och bibehållen karaktär av trädgårdsstad

Vi ser framför oss att ny bebyggelse koncentreras längs gamla Vendelsövägen i en framtida Trollbäcken Allé med en kombination av mindre och större lägenheter i flerfamiljshus och stadsradhus med mindre trädgårdar. Ett stråk - en gata - med småstadsliknande karaktär med gatuhus i 2-3 våningar.

2. Sammanlänkning av Trollbäckens västra och östra del

Vi vill ha ett sammanhängande samhälle med ett centralt och trivsamt torg på människors villkor - Allétorget. Torget separerat från genomfartstrafik och stora parkeringsytor.

3. Vägar och trafikplatser

Vi vill ha attraktivare bussresor, minskad störning av genomfartstrafiken på Gudöbroleden, bra infartsparkeringar för bilar och cyklar och en Gudöbroled som bullrar mindre och ger en inbjudande bild av Trollbäcken genom attraktiv utformning.

4. Skolor

Vi vill att nya skolor byggs efter närhetsprincipen. Små barn mår bäst av att ha nära till skolan i det egna området och då blir vägen dit tryggare. Närheten minskar behovet av biltrafik med skjutsande föräldrar vilket leder till bättre miljö.

5. Äldreboenden

Vi vill att det ska finnas äldreboenden i grön omgivning på flera olika ställen i Trollbäcken centralt och nära kommunikationer.

6. Kulturutbud/Aktiviteter

Vi ser gärna ett kulturhus med bibliotek lokaliserat till det nya torget. En gemensam byggnad för alla åldrar i Trollbäcken. Vi vill ha kvar Kumla Herrgård som samlingslokal och matställe och anser att fastigheten måste behållas i kommunal ägo.

7. Parker, Natur & Miljö

Vi vill skydda Fornuddsparken från större intrång av nya byggnader. Vi vill att området närmast vattnet vid Fornuddsparken underhålls och de många allmänningarna mellan villatomterna vid Drevvikens stränder och på Trollbäckens höjder är öppna för alla. Udden med gravfältet måste regelbundet skötas enligt den skötselplan föreningen medverkat till. När gamla Fornuddsskolan flyttar vill vi att fastigheten inte högexploateras utan används på ett sätt som bidrar till att bevara karaktären av trädgårdsstad.

8. Gång- och cykelvägar

Vi vill att gång- och cykelvägar utvecklas till säkra vägar för barn och vuxna utefter de trafikerade stråken och vi vill ha ett bekvämt gång- och cykelstråk från Trollbäcken C till Tyresö C på genaste sätt.

9. Arbetsplatsområden

Vi vill ersätta dagens transportkrävande verksamheter vid Vendelsövägen med mer småskaliga och därmed avlasta Trollbäckens centrum från störande lastbilstransporter och genomfartstrafik.

10. God gestaltning

Vi vill att de centrala delarna, parkerna, gatorna, samhällsbyggnaderna och stråken ska utformas med omsorg, god arkitektur och design genom ett fast kommunalt agerande i tidig dialog med medborgarna. Trollbäcken Allé ska bli det exempel på god arkitektur och stadsbyggnad som Stockholmsregionens attraktivaste kommun kan stoltsera med. Kommunen behöver en stadsarkitekt.

11. Trygghet

Vi vill att de boende i Trollbäcken ska känna sig trygga när de är hemma eller rör sig ute i stadsdelen, parker, centrum mm. God arkitektur i vid bemärkelse, belysning, skötsel och underhåll är faktorer som är viktiga i detta sammanhang.

Varje tema beskrivs i det följande med bakgrund, mål, strategier och förslag till lösningar.

1. OLIKA BOSTÄDER OCH BIBEHÅLLEN KARAKTÄR AV TRÄDGÅRDSSTAD

Bakgrund

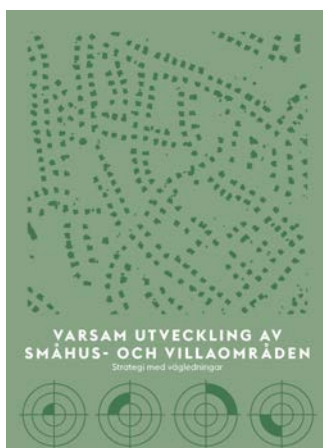
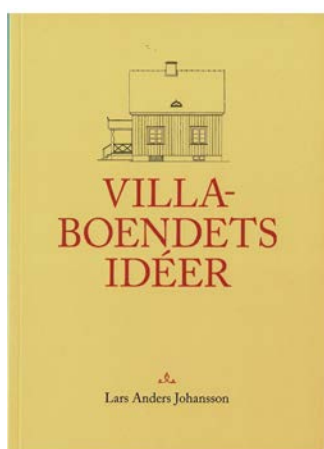
Trollbäcken är idag ett omtyckt villasamhälle av trädgårdsstadens karaktär. Det är en blandad villabyggelse med trädgårdar, stränder och klippor angelägna att vårda och värna. Inget samhälle är emellertid färdigutvecklat utan måste ständigt vara förberett att hantera de förändringar som sker i omvärlden, alltid med målsättningen att förbättra. Ett exempel på en positiv utveckling är Trollbäckens omvandling från fritidsboende till permanentboende under i stort sett endast en generation.

Nu står vi inför en befolkningsexpansion i hela stockholmsregionen och Trollbäcken förväntas ta sin del av ansvaret genom att här ge plats för nya bra bostäder. Vi har också en åldrande befolkning och en inflyttning med barnfamiljer och nyanlända vilket ställer särskilda krav.

Hållbarhet i stadsbyggandet har de senaste åren i alltför hög grad handlat om förtätning av centrala delar och höga flerfamiljshus. En ny syn på hållbarhet håller dock på att utvecklas och har förstärkts i samband med Covid-19 pandemin. Att kunna bidra som individ till samhällets hållbarhet i sitt boende, med sin tomt och sin verksamhet är både ekonomiskt och miljömässigt intressant. Intressantare för de flesta än att bo centralt, tätt och högt uppe i ett flerfamiljshus utan odlingsmöjlighet i närheten. Småhusområden måste finnas i större utsträckning i kommunens planering framöver.

Fyra vittnesmål om småhusens fördelar.

- KOD Arkitekter:... De flesta stadsbyggnadsdiskussioner idag tenderar att utgå från en urban, storskalig norm. Villastaden inkluderas sällan i diskussionerna eller beskrivs som ett urbant "problem". Vi efterlyser en djupare och mer nyanserad förståelse för villastaden, där drömmar om trädgårdsliv, den befintliga bebyggelsen och människorna som bor där i stället kan utgöra grunden för regeneration.
- Simon Westberg på nätet den 22 maj 2020: ... "Vanliga människors drömmar om ett trähus, en trädgård och en egen täppa måste inte dö på fjärde våningen i ett betonghus. Det råder inte markbrist – det råder bara brist på politiskt mod att göra upp med regleringarna och förtätningsparadigmet."
- "Villaboendets fördelar" av Lars Anders Johansson. Villaägarnas riksförbund 2021
- Stockholm stads strategi 2021 som klargör de viktiga värdena i stadens villa- och småhusområden och genom vägledningar kan styra utvecklingen i önskvärd inriktning
- Aftonbladet 18 maj 2020. Miljöpartiet: "...Vi behöver tänka om. I början av 1900-talet fanns en stark egnahemsrörelse i Sverige. Många ville byta trångboddheten i städerna mot bättre boenden och kunde låna pengar genom en statlig egnahemsfond. Tänk om en ny egnahemsrörelse utanför de städerna kunde bli verklighet? En ny grön våg..."

Tyresö kommun planerar dock fortfarande för storskaligt. Det antagna *Planprogrammet för Trollbäckens centrumstråk* motverkar ambitionen att värna karaktären av trädgårdssamhälle eftersom det möjliggör för 1 500 bostäder vilket är 1,6 ggr Granängsringens bestånd. Kommunens program tillåter också byggnader med 4-6 våningar för centrumstråket vilket också motverkar ambitionerna att skapa en trivsamt småstadsgata

Mål

För centrumstråket ser vi framför oss att den nya bebyggelsen koncentreras längs gamla Vendelsövägen i en framtida Trollbäcken Allé med en kombination av mindre och större lägenheter i flerbostadshus och stadsradhus med mindre trädgårdar. Mindre lägenheter för ungdomar och pensionärer i flerbostadshus, radhus för dem som vill minimera trädgårdsarbetet som ett komplement till den förhärskande villabebyggelsen. Ett stråk - en gata - med småstadsliknande karaktär med gatuhus i 2-3 våningar och en maximal utbyggnad på 5-600 bostäder samt kommersiella och offentliga lokaler huvudsakligen kring Alléplan om maximalt ca 10 000 kvm.

Genom denna typ av tillskott skapas möjlighet för en större rörlighet på bostadsmarknaden inom Trollbäcken. Med nya varierande bostadstyper frigörs befintliga villor och erbjuder alternativ för nyinflyttade barnfamiljer.

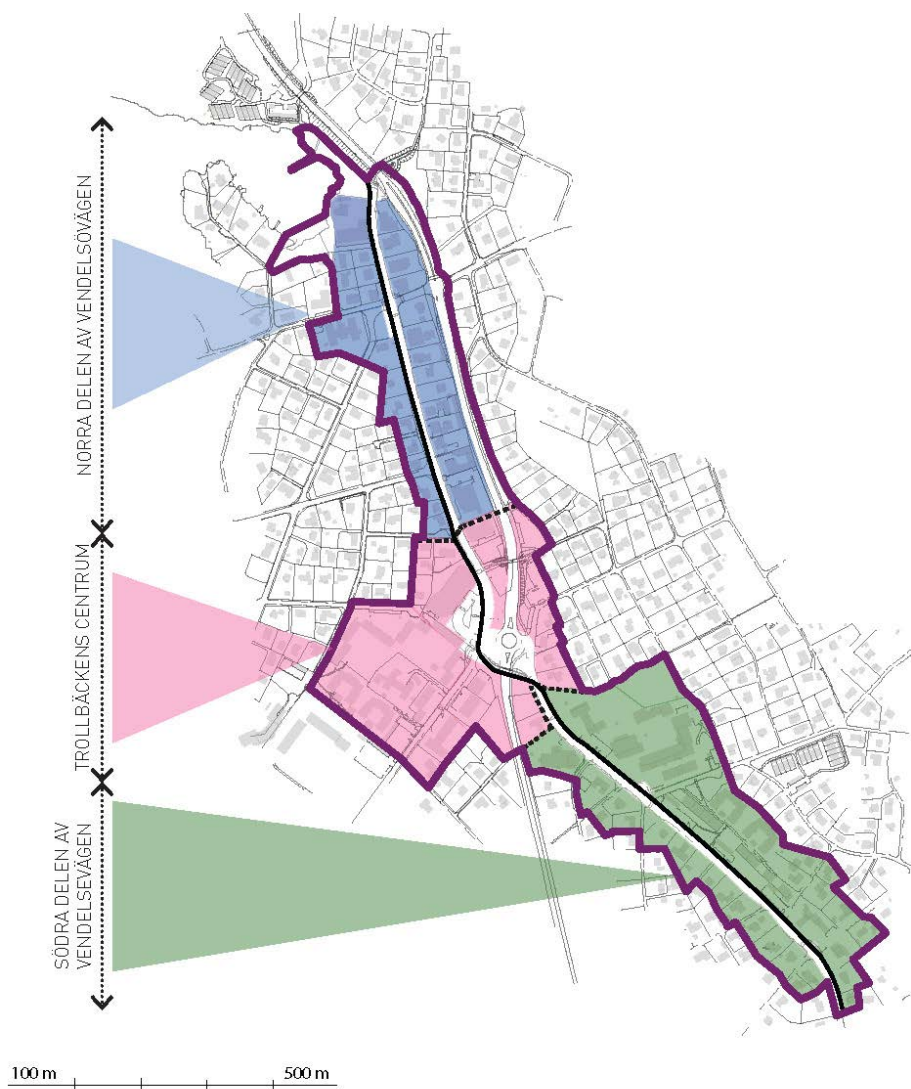
Strategi för blandade bostadstyper med bibehållen karaktär av trädgårdsstad

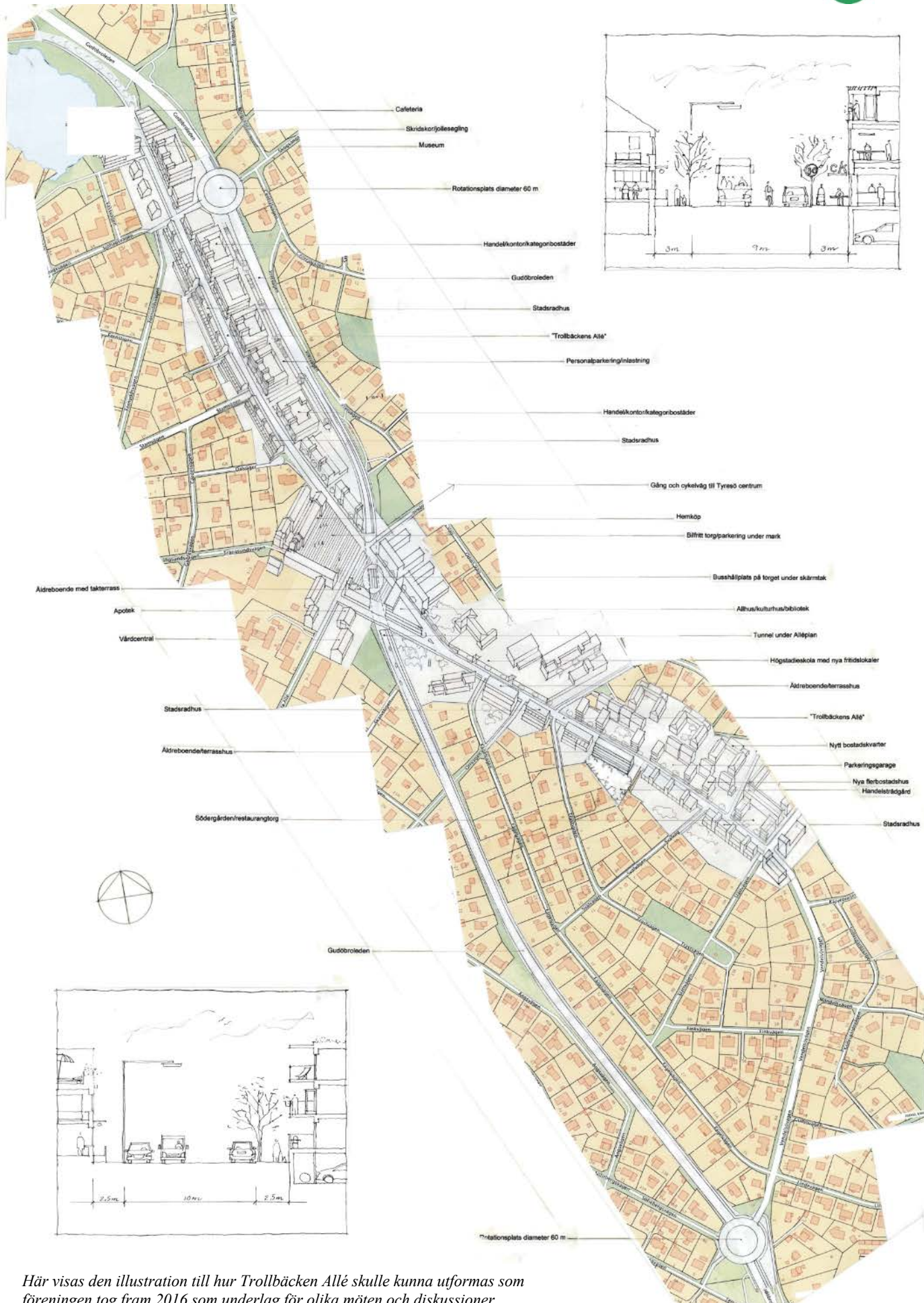
Vårt förslag är att kommunen ger uppdrag till tre eller fyra arkitektkontor, med inriktning på samhällsplanering och stadsbyggnad att utföra skisser som visar på Planprogrammets potential och konsekvenser med den lägre exploateringen. Sedan kan ett mer välgrundat och samrått beslut tas om det framtida centrumstråkets bebyggelsestruktur som inriktning för fortsatt planarbete.

Förslag till lösning på Trollbäcken Allé

Trollbäcken Allé (nuvarande Vendelsövägen) norr och söder om Alléplan planeras som en grön och attraktiv by- eller småstadsgata i 2-3 våningar med handel och samhällsservice i bottenvåningarna där sådan är kommersiellt lämplig. Flera bostadstyper som komplement till den dominerande villabebyggelsen är möjligt att åstadkomma längs det nya centrumstråket.

Stråket är delat i de tre områdena Norra delen, Södra delen och Alléplan/Allétorget.

Här visas den illustration till hur Trollbäckens Allé skulle kunna utformas som föreningen tog fram 2016 som underlag för olika möten och diskussioner.

Inspirationsbilder

Norra delen av Vendelsövägen domineras idag av en blandning av handel och småhusbebyggelse. Hus med tre eventuellt fyra våningar vid Alléplan kan framöver tillåtas mot Gudöbroleden med handel i bottenvåningen och kontor eller lägenheter på de övre våningarna. Bostadsparkering i källarvåningarna under flerbamiljshusen kan tillgodose behovet för alla boende längs gatan. På gatans västra sida mot villatomterna föreslår vi stadsradhus i två våningar. Om marken sluttar neråt från gatan kan även souterrängvåningar tillåtas.

Södra delen av Vendelsövägen präglas idag av olika samhällsfunktioner, villabebyggelse och flerbostadshus. Vi föreslår att Kumla skola kompletteras i slänten mot gatan med fritidslokaler.

Små trevånings punkthus söder om skolan, placeras i mellanrummen mellan de befintliga flerbostadshusen så att de inte skymmer utsikten från de befintliga husen.

De nya husen med mellanliggande trädgårdar ersätter parkeringsytorna. Balkonger på gavlarna mot gatan. Parkering i bottenvåningen under flerbamiljshusen.

Mot villorna på gatans västra sida föreslår vi även här stadsradhus i två till tre våningar beroende på markens topografi. Kanske takterrasser om tomterna blir trånga. Föreningens fastighet och OKQ8's när macken försvunnit skulle kunna bli en attraktiv lösning för stråket.

Det är viktigt att från början lägga fast en struktur som är väl förankrad i politiken och hos medborgarna. Entréer placeras mot gatan. Blandad trafik med bussar bilar och cyklar är möjlig.

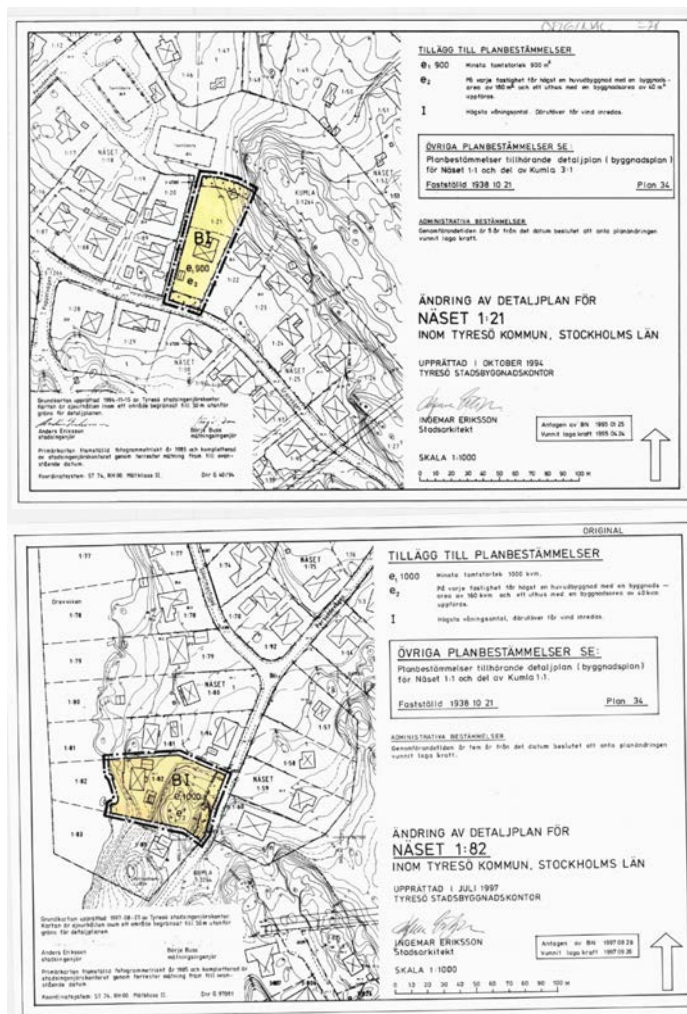
Kantstensparkering kan tillåtas längs hela gatan. Alléträd naturligtvis. 3-4 m breda trottoarer är tillräckligt för att tillåta uteserveringar på den solbelysta östra sidan norr om Alléplan. Bra gatubelysning förstärker småstadsgatans karaktär.

Översyn av detaljplaner

För att både utveckla och behålla Trollbäckens gröna karaktär anser vi att det är viktigt att begränsa huskvarterens storlek och radhuslängors längd. Detta för att de gröna mellanrummen mellan huskvarter och radhuslängor ska bidra till gatans grönska.

I översiktsplan 2017 pekas möjliga områden ut i Skälsåtra för tät nybebyggelse och man ska möjliggöra för en ny skoletablering. I Skälsåtra äger kommunen mark och redan 1977 presenterade kommunen planer på att bygga 400 bostäder där. Vi uppmanar kommunen att återigen utreda detta och besluta vilken balans det ska vara mellan natur och bebyggelse. Vi förutsätter då att kommunen gör detta i nära samarbete med Trollbäckens egna hemsförening, Villaägarna och Naturskyddsföreningen och i samråd med grannarna.

Detaljplanerna är från 1950-talet och under åren har ett antal ”frimärksplaner” inte bidragit till helheten. En översyn av helheten behöver göras. Den potential till utveckling av vissa kvarter i villaområdena som säkert finns i begränsad omfattning kan då analyseras och fastställas. Vi tycker det naturligtvis ska ske med hänsyn till områdets topografi, natur, omgivande bebyggelsestruktur, arkitektur och trafikpåverkan. Med medvetenhet om dessa förutsättningar går det att fastställa vilka byggrätter som är möjliga och som inte påverkar Trollbäckens karaktär av trädgårdsstad på ett negativt sätt.

Typiska frimärksplaner på Persudde

Beträffande insprängda mindre grupphusområden i villakvarteren anser vi att det finns ställen för detta men det måste utreda bl.a. med rimlig hänsyn till nödvändiga friytor och parkeringsytor. Parkering i villaområdena ska tillgodoses på tomterna och inte på kvartersgatorna då det försvårar framkomlighet, snöröjning och säkerheten för gående. Tvåvåningsbebyggelse kan tillåtas bara i lägre terräng och inte på höjder.

2. SAMMANLÄNKNING AV TROLLBÄCKENS VÄSTRA OCH ÖSTRA DEL

Alléplan går att göra bättre än dagens trafiklösning

Bakgrund

Trollbäcken delas idag av Gudöbroleden i en västlig och en östlig del och den centrala platsbildningen Alléplan domineras av trafik och parkerade bilar. Detta skapar en barriär för gående och cyklande Trollbäckenbor. Förbindelsen för gående och cyklister mellan de båda delarna består här av påvra och otrygga gångtunnlar vars eventuella upprustning inte är lösning på problemet.

Mål

Vi vill ha ett sammanhängande samhälle vid Alléplan med endast lokaltrafik och med ett centralt och trivsamt torg på människors villkor i mitten – Allétorget. Torget separeras från genomfartstrafik och stora parkeringar.

Strategi

Bearbeta kommunen och Trafikverket ihop med Villaägarna för att utreda möjligheten att länka ihop Trollbäckens västra och östra del genom att sänka Gudöbroleden och däcka över vid Alléplan.

Förslag till lösning

Vårt förslag är att Gudöbroleden i princip har samma nivå från korsningen med Skogsängsvägen till Sofiebergskorsningen med en överdäckning av minst 120 m vid Alléplan. Med en sådan åtgärd skapas nya möjligheter att utveckla Alléplan till ett bilfritt och socialt torg -Allétorget- i centrum av Trollbäcken.

”Trollbäcken Allés” två riktningar kan bilda ett trekantigt torg vid Alléplan. Vi har valt att kalla det nya torget Allétorget. När leden är överdäckad skapas nya byggrätter som medger ett kringbyggt torg. Här kan till och med fyra våningar höga hus motiveras, men mot villorna bakom åt öster måste de nya husen trappas ned till 2 våningar med hushöjd på högst 6,0 m.

Om parkeringen för Alléplan anordnas med bara ett fåtal markplatser för korttidsparkering (30 min) samt några för rullstolsbundna och resten i parkeringsdäck under skapas en bilfri torgyta som kan bli Trollbäckens nya attraktiva centrum.

Alléplan hösten 2018

Allétorget ev. bilfritt

Bilder White/TEF

3. VÄGAR OCH TRAFIKPLATSER

Bakgrund

Gudöbroleden som är Södertörns genomfartsled i Trollbäcken har en ökande trafikmängd som beror på Södertörns utveckling.

Haninge kommun utvecklar och detaljplanlägger kommundelarna Norrby, Vendelsö, Gudö, Tutviken, Forsen, Österäng och Högdalen vilket resulterar i tusentals fler permanentboende. Antalet boende i Trollbäcken ökar dessutom och ökningen beräknas kunna resultera i 3 - 4 000 individer till 2035 enligt kommunen om man bygger så mycket som det planeras. Sammantaget bidrar detta till att stor köbildning uppstår morgon och kväll på Gudöbroleden. Problemen gäller idag med 20 000 fordon/dygn och kan komma att öka väsentligt i en snar framtid. Bussarna stoppas upp där det inte finns kollektivkörfält.

Tidigare ombyggnader var redan för små när de gjordes som den vid Alléplan.

Tyresö Tidning, Nr 2 år 2010.

Bild TEF

Infartsparkeringarna är idag för få, underdimensionerade och delvis felplacerade. Detta gäller hela sträckan Vendelsö Sågen –Skrubba. Stora ytor vid Alléplan används som infartsparkering i stället för att vara potentiella byggrätter för en utveckling av torget.

Beträffande bussförbindelserna till Stockholm behöver framkomligheten förbättras och turtätheten matchas mot det ökande invånarantalet. Komforten i kollektivtrafiken påverkas av hållplatsernas utformning och närheten mellan infartsparkeringarna för bilar och cyklar.

Bullernivån längs leden är en stor sanitär olägenhet och påtalas ständigt av de boende intill vägen.

För närvarande planeras för ett utbyggt regionalt gång-och cykelstråk med vissa punktvisa förbättringar av busstrafiken men alla trafikslag har inte utretts. Haninge och Tyresö har dock hösten 2020 gemensamt begärt en sk ÅVS (Återvalsstudie) utredning av Trafikverket som ska belysa alla trafikslag.

Mål

Vi vill ha bättre bussförbindelser och bättre framkomlighet för bussar på Gudöbroleden som ett attraktivt alternativ till att välja bilen. För att nå detta krävs större och bättre placerade infartsparkeringar för bilar och cyklar. Vi vill att hela sträckan mellan Sofieberg och Skrubba Malmväg omgestaltas för bättre framkomlighet, bättre bullerbekämpning och en trevligare utformning vid passage av samhället.

Strategi

På sikt anser vi att Tyresö ska verka för att Haninge öppnar sig söderut så att det går att nå E4:an via Haninge och Länna - Jordbroleden eller via Ösmo – Mörköleden. Bussfiler och cykelstråk prioriteras med ambitionen att fler väljer kollektivtrafik i stället för bil. Biltrafikens omfattning är självreglerande efter graden av framkomlighet.

TEF och Villaägarna har agerat gemensamt för att Trafikverket, Haninge och Tyresö ska utreda fordonstrafiken på Gudöbroleden. Föreningarna har yrkat att Trafikverket snarast kompletterar pågående planering av Gudöbroleden med ovanstående synpunkter. Vi anser att trafikflödet blir effektivare och säkrare om samma principer tillämpas i Stockholmsregionens kommuner. Nu är det 60 km/tim och 40 i Haninge och 70 och 50 i Tyresö. Kommunen bör verka för att det blir samma i dessa kommuner.

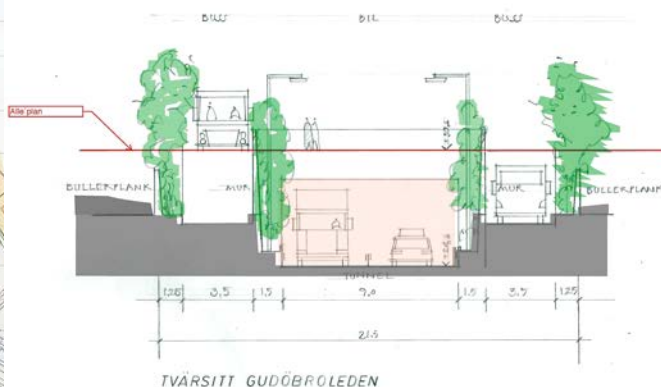
Förslag till lösning

Trafikljusen längs Gudöbroleden i Trollbäcken ska enligt vår uppfattning ersättas. Vi föreslår en rondell vid Tutviksvägen, en vid Sofieberg, en vid Skogsängsvägen en vid Skrubba Malmväg och i framtiden vid Bollmoravägens förlängning till Gudöbroleden. Rondellerna utformas som tvåfiliga cirkulationsplatser som medger effektiva flöden. Rondellen vid Alléplan ersätts med en tunnel för att ge plats åt det nya torget (Allétorget). En minst 120 m lång överdäckning här räcker för en attraktiv förbindelse mellan östra och västra Trollbäcken. Genomfartstrafiken separeras från den interna trafiken och infarten till Trollbäcken sker således enbart vid de båda rondellerna vid Sofieberg och Skogsängsvägen. Leden utformas med lämpliga kollektivkörfält. För att klara nivåskillnaderna vid överdäckningen sänks de två mittersta filerna för bilar mellan Sofiebergs och Skogsängsvägens lågpunkter. Slänterna som uppstår bidrar på ett effektivt sätt om de är rätt utformade till att dämpa fordonsbullret.

Bussarna som ska passera Alléplan leds upp på torget. En hållplats ordnas under ett rejält skärmtak gärna med värmestuga och kiosk. En väl fungerande busshållplats för alla årstider som gör väntandet mer angenämt som alternativ till det ute vid leden idag.

Sektion söder om Alléplan Bild TEF

Överdäckning min 120m Bild TEF

Hela passagen förbi Trollbäcken behöver utformas på ett mycket mer inspirerat sätt än idag. De plank som ska avskärma från bullret på leden är en alltför torftig lösning. Sänkning av leden i kombination med ny bebyggelse och växtplanerade slänter kommer att försköna leden och medför dessutom en mycket effektiv bullerdämpning. Med alléträd kan Trollbäckens ansikte mot leden bli bra mycket bättre än dagens situation.

En infartsparkering kan placeras vid Strandkyrkogårdens hållplats på östra sidan i samband med en framtida rondell för Bollmoravägens anslutning till Gudöbroleden.

4. SKOLOR

Bakgrund

Behovet av för- och grundskolor växer med befolkningen och vår uppfattning är att fördelningen av skolorna ska vara jämnare i Trollbäcken. Den nya Fornuddsskolans storlek och placering motsvarar inte TEF's syn på hur lokalförsörjning av skollokaler ska ske.

I kommunens översiktsplan nämns i kapitel 3. Markanvändning "att möjliggöra för en skola i Skälsätra".

Mål

Vi vill att nya skolor byggs efter närhetsprincipen. Små barn mår bäst av att ha nära till skolan och om skolan ligger i det egna bostadsområdet skapas tryggare skolväg. Närheten minskar behovet av biltransporter med skjutsande föräldrar vilket leder till bättre miljö.

Strategi

Placera för- och grundskolor F-6 enligt närhetsprincipen med en jämn fördelning i Trollbäcken.

Förslag till lösning

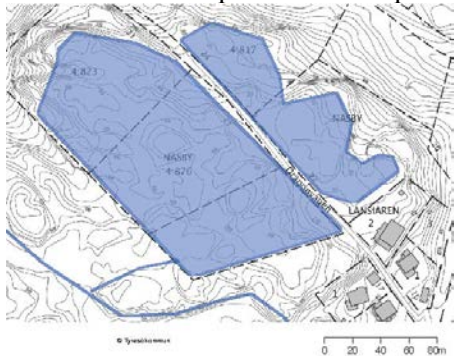
Istället för den nu färdigställda stora F-9 skolan i Fornuddsparken föreslog vi en utbyggnad av för-, låg- och mellanstadieskolorna enligt närhetsprincipen.

Sofiebergsskolan bör utökas med ytterligare en parallell till en F-6 skola.

Hanvikens skola bibehålls i sin storlek även i framtiden

Kumla skola kan kompletteras med t.ex. fritidslokaler i envånings bebyggelse längs Vendelsövägen.

Utöver skolorna i Fornudden, Sofieberg, Hanviken och Kumla, föreslår vi en ny skola i Skälsätra. Där kan byggas en helt ny F-6 skola, möjligtvis etappvis, med först en lågstadieskola och sen ett mellanstadium. Här äger kommunen redan planerad mark på en vacker platå över Barnsjön.

Förslag till område för skolverksamhet i Skälsätra

ÄLDREBOENDEN

Bakgrund

Det blir fler äldre och för att tillgodose behovet behöver fler äldreomsorgsplatser byggas. Vi saknar bra alternativa lösningar i kommunplaneringen.

Mål

Vi vill att det ska finnas äldreboenden med grön karaktär på flera olika ställen i Trollbäcken centralt och nära kommunikationer.

Strategi

Utred olika förslag var äldreboenden kan placeras.

Förslag till lösning

Kommunen ställer krav på exploatörer vid utbyggnaden av Vendelsöstråket (Trollbäcken Allé).

På nuvarande Kringlantomten kan ett terrasshus byggas med äldreboende genom att utnyttja tomtens nivåskillnader. Tomten är ungefär lika stor som äldreboendets tomt vid Kumla allé.

Vi ser också att parkeringen vid bostadsområdet mot Kumla allé skulle vara ett utmärkt läge för ett äldreboende utmed gatan, nära apotek, vårdcentral och centrum. Nuvarande parkering skulle behöva kompletteras med ett tvåvåningsdäck till hälften nedgrävt för att minimera påverkan på gårdsmiljön.

På Alléplan finns redan idag en mindre tomt norr om apoteket som visserligen för närvarande är störd av trafiken på Gudöbroleden men på sikt kan bli tilltalande för ett äldreboende om leden överdäckas. Generellt ser vi möjligheter att utnyttja taken för utegårdar om tomterna upplevs för små. Vid norra ändan av Trollbäcken allé (ABO plast och Holmgrens mfl) kan eventuellt äldreboende integreras med bostäder och samhällsservice i samband med den nya småstadsgatans gestaltning.

6. KULTUR/AKTIVITETER

Vykort 1920-tal.

Bakgrund

I Trollbäcken saknas byggnader som representerar det offentliga samhällslivet.

Det är idag lång kö till musikskolan i Kvarnhjulet. Risken är att barn hinner tappa motivationen innan de får möjlighet att prova på att spela ett instrument.

Mål

Vi ser gärna ett kulturhus med bibliotek och gemensamhetslokaler lokaliserat centralt i Trollbäcken. En byggnad för alla åldrar.

Stamfastigheten Kumla Herrgård ska vara som samlingspunkt och vi anser att den måste behållas i kommunal regi.

Strategi

Utvidga kulturutbudet i Trollbäcken och låt den kommunala kulturskolan få en filial här. För att tillgodose behovet hos barnen i kommunen behöver flera musikskoleplatser skapas.

Förslag till lösning

Skapa ett kultur/mediacenter ihop med ett återskapat bibliotek centralt i Trollbäcken gärna vid det nya Allétorget. Centret ska innehålla ungdomslokaler och gemensamma samlingslokaler för alla åldrar. En ny musikskola är en angelägen åtgärd och skulle få en bra och central placering här.

I Trollbäcken Allés norra ände finns en fin tomt vid nuvarande plastfabriken. Denna måste utnyttjas på ett sätt som står i proportion till platsens potential vid vattnet. Om det finns intresse av att öppna ett museum/galleri i kommunen är detta platsen för en etablering. Med tanke på fritidsaktiviteter i samband med det sjönära läget med skridskoåkning på vintern och båtliv och bad på sommaren ser vi gärna ett café/servering i detta läge som en naturlig samlingspunkt.

7. PARKER, NATUR & MILJÖ

Vid Fornuddsgravarna.

Foto Lena Öhrlund

Bakgrund

Parallellt med naturreservaten är naturen i vår närmiljö viktig. Fornuddsparken, de små allmänningarna, skogspartier vid Drevvikens Långsjöns och Barnsjöns stränder är attraktiva utflyktsmål. Vår centrala och enda park är en viktig grön oas som erbjuder plats för både planerade och spontana aktiviteter. Framtiden för den ”gamla” skoltomten har inte planerats av kommunen.

Mål

Vi vill skydda Fornuddsparken från större intrång av nya byggnader och ser den nya skoletableringen som ett stort misstag. Vi vill att området närmast vattnet vid Fornuddsparken iordningställs och att de många markbitarna - allmänningarna - mellan villatomterna vid Drevvikens stränder görs tillgängliga för alla. Iordningställandet av udden med gravfältet måste slutföras och skötas om och därmed få sin historiska betydelse befast. Kompensera för de ytor som försvann med nya bygget av Fornuddsskolan.

Strategi

Säkra den karaktäristiska grönstrukturen i Trollbäcken i en grönstrukturplan integrerad med en skötsel- och belysningsplan.

Förslag till lösning

Fornuddsparken som är en viktig grön oas, ska fortsätta att utvecklas för såväl fria som planerade aktiviteter. Gravfältets upprustning har påbörjats men mycket återstår. Träd behöver fällas för att skydda gravarna mot rotvältor. Offentlig mark vid Drevviken öppnas för allmänhetens tillträde. Bevara mark som är planlagd som

parkmark och ta inte sådan i anspråk för bebyggelse. Ta fram detaljplanebestämmelser som värnar den karaktäristiska grönstrukturen i Trollbäcken genom krav på tillstånd för fällning av träd mm. En medveten gestaltning av stråk, belysning, bänkar, skyltar, bevarande av stora träd mm, kan göra Trollbäckens utemiljö mer attraktiv för invånarna.

När Fornuddsskolan flyttar vill vi att fastigheten (grönt i bilden) används på ett sätt som bidrar till trädgårdssamhällets karaktär.

Planområdet

8. GÅNG- OCH CYKELVÄGAR

Bakgrund

För cyklister och fotgängare som ska korsa Gudöbroleden erbjuds endast otrevliga och otrygga tunnlar i dag. Det finns ingen bra gång- och cykelväg mellan Trollbäcken C och Tyresö C. Korsningen vid Sofiebergsvägen, Tegvägen och Vendelsövägen ut på Gudöbroleden är farlig och undermåligt planerad. Det saknas gångväg med belysning längs Bränneribacken, en idag farlig väg där allt fler bilister, cyklister och gående/joggare samsas på en slingrig och smal väg utan belysning.

Mål

Gång- och cykelvägar behöver utvecklas till säkra vägar för barn och vuxna utefter de trafikerade stråken. Vi vill gärna se en välplanerad gång- och cykelväg dragen så direkt som möjligt från Allétorget till Tyresö centrum.

Strategi

Sänk ned Gudöbroleden för att skapa en bättre koppling mellan öst och väst för fotgängare och cyklister ovan mark frikopplad från genomfartstrafik.

Utveckla de fem huvudstråken Vendelsövägen, Fornuddsvägen, Skogsängsvägen, Kärrvägen/Skolvägen och Marsvägen med säkra gång- och cykelvägar.

Förslag till lösning

Från Allétorget ordnas en gång- och cykelväg med genaste sträckning till Tyresö centrum. Kanske förstärkt i framtiden med en liten elbussförbindelse.

Trottoarer anläggs på hela Skälsätravägen, Långsjövägen, Fornuddsvägen, Poppelvägen, Bränneribacken, Persuddevägen, Stamvägen, Sofiebergsvägen, Trollbäcksvägen och Lindalsvägen.

Den farliga korsningen vid Sofiebergsvägen, Tegvägen och Vendelsövägen ut på Gudöbroleden kan åtgärdas om en ny rondell anläggs vid Sofieberg. Den av skolbarn mycket använda gångvägen vid nya äldreboendet på Fornudden och upp via Lönnvägen till Trångsundsvägen måste återställas som gångväg med belysning.

9. ARBETSPLATSOMRÅDEN

Föreningen hyr ut till Norrbys

Verksamheter som kräver tunga transporter bör flyttas

Bakgrund

Idag ligger transportkrävande verksamheter (XL Bygg-Lebe och Däckia) i centralt läge norr om Alléplan och den dagliga trafiken stör och hämmar utvecklingen av stråket. Drivmedelsanläggningen OK/Q8 på Vendelsövägen söder om Alléplan måste flyttas med tanke på att området ska planeras för bostäder.

Mål

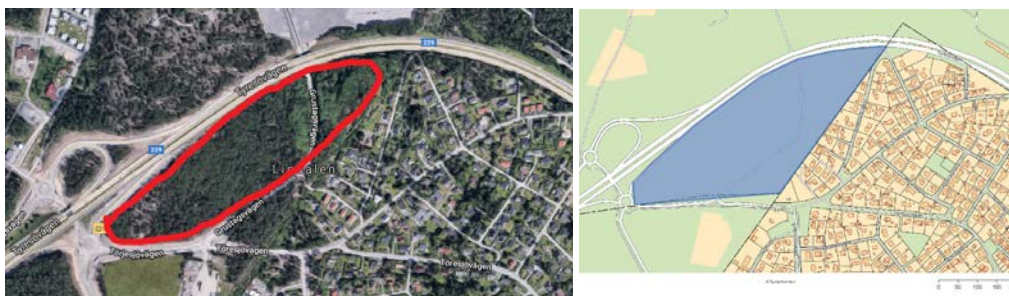
Vi vill ersätta tyngre storskalig verksamhet med en mer småskalig och avlasta Trollbäckens centrala delar från störande tyngre varutransporter.

Strategi

Kommunen erbjuder ny mark för arbetsplatser och produktion som kan frigöra tomter för mer attraktiva och nödvändiga verksamheter i centrala delar av samhället.

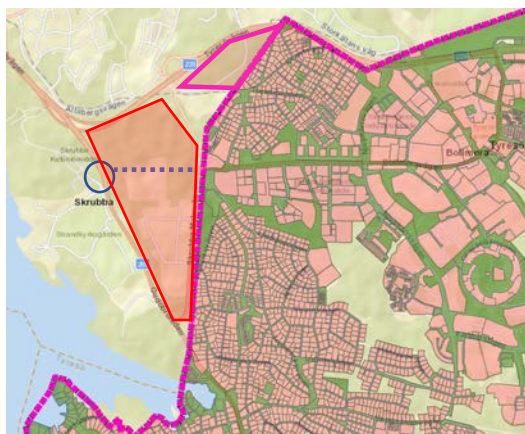
Förslag till lösning

1. Kommunen köpte 2018 en fastighet, Erstavik 6:1(skifte 2), av Nacka invid motorvägen som kallas "Kalhygget" om ca 12 ha som borde planeras att ha bl. a industriella verksamheter. Fastigheten erbjuder även ett utmärkt läge för drivmedelsanläggningar och brandstation.

"Kalhygget"

2. Förhandla med Stockholms stad och Nacka om att utnyttja mark för industriverksamhet i gränzonen mellan kommunerna. Här kan den storskaliga verksamheten i centrala lägen erbjudas mark så att ytor frigörs i centrala Trollbäcken för mer attraktiv bebyggelse. Skrubbatrangeln med grustaget vid motorvägsslutet är ett ställe som vid en förlängning av Bollmoravägen och en cirkulationsplats t.ex. blir mycket lämpligt för drivmedelstation och infartsparkering.

Skrubbatrangeln

3. Kraftledningen från Trångsund och över Fornudden/Persudde anser vi snarast ska läggas ner i sjön Drevviken och i mark fram till ställverket. Kraftledningens fortsättning utmed Skrubba Malmväg kan läggas i mark närmare vägen och området exploateras med väl gestaltade företagslokaler.
4. Skogsängsvägens arbetsplatsområde (Thuleområdet) norr om Trollbäckens IP förändras på sikt i riktning mot småindustri, hantverk, högstadieskola och kontor, som inte stör omgivande bostadsbebyggelse och området exploateras med omsorgsfullt utformade byggnader.

10. GOD GESTALTNING

Bakgrund

Gestaltning är en fråga som ofta beskrivs i Översiktsplanen och Planprogrammet för Trollbäckens centrumstråk med formuleringar som att ”skapa regionens mest attraktiva kommun”, men som aldrig får ett konkret förtydligande. Om man i den fysiska planeringen verkligen menar att Tyresö ska lyckas med denna stolta devis så kräver det en handlingsplan. Idag saknas en kommunicerad sådan plan för detta arbete. Planerings- och byggprocesser drivs på ett för kvaliteten på stadsbyggandet ineffektivt sätt med hos medborgarna dåligt förankrade förslag. Samrådsmöten har blivit konfliktfyllda och något nödvändigt ont som formellt måste genomföras. En professionell person med mandat att kommunicera arkitektur-, plan- och byggfrågor med politiker, tjänstepersoner och allmänhet behövs för att förankra de långsiktiga aspekterna av samhällsbyggandet.

Mål

Vi vill att de centrala delarna, parkerna, gatorna och de samhälleliga byggnaderna och stråken ska utformas med omsorg och god arkitektur och design genom ett fast kommunalt agerande i tidig dialog med medborgarna. Samrådsmöten ska vara positiva utvecklande. Tyresö bör omgående anställa en stadsarkitekt.

Strategi

Låt varje nybyggnadsprojekt bli en utmaning att förbättra och försköna Trollbäcken. Det kan gälla allt från bebyggelse till parker och trafikmiljöer. Gå ut tidigt med samråd och använd programskede. För lite större områden kompletteras programskedet med en Strukturplan och tillhörande Skelettplan (skelettplan är en detaljplan som bara beskriver gator, vägar, stråk och offentliga funktioner och där själva kvartersmarkens innehåll får egna detaljplaner när utbyggnad ska ske) för stråken mellan bebyggelsen/kvarteren.

Förslag till lösning

Varför inte höja ribban och utse ett antal utvecklingsprojekt i Tyresö med hög ambitionsnivå och med en engagerad projektledare i spetsen. Vi rekommenderar kommunen att anlita/anställa en stadsarkitekt som har förmåga att ge tyngd och hållbarhet över tid åt stadsbyggnadsfrågorna och som kan förbättra kommunikationen mellan medborgare, politiker och tjänstemän

I vår kommun del ser vi gärna att Trollbäcken Allé och Allétorget blev ett exempel på sådana utvecklingsprojekt gärna med stöd av arkitektkompetens i form av parallellskisser eller tävlingar. Politikerna får på detta sätt ett bra beslutsunderlag med genomförbara alternativ att välja bland så att hög arkitektonisk gestaltningskvalitet kan uppnås.

11. TRYGGHET

Bakgrund

Att kunna röra sig ute i Trollbäcken utan att känna/uppleva oro är grundläggande viktigt för alla, barn, ungdomar och vuxna. Ingen ska behöva begränsa sin vardag på grund av rädsla att passera platser som man upplever som otrygga som exempelvis gångtunnlar, Alléplan, Trångsundsvägen mm. Trollbäcken har som många andra bostadsområden på senare tid drabbats av inbrott i både bilar och bostäder. Våld sker ofta i obelysta områden.

Mål

Att alla boende i Trollbäcken ska känna sig trygga när de är hemma eller rör sig ute och besöker parker, centrum mm.

Strategi

Identifiera otrygga platser och gör planer för belysning och där det behövs öppnas upp för slyrensning. Gå igenom alla gång- och cykelvägar och gör en plan för upprustning och byggande av nya.

Förslag till lösning

Komplettera och förstärk belysningen på gång- och cykelstråk. Bygg separata trottoarer och cykelbanor i kritiska lägen. Ett nytt Alléorg utförs med trygghetsaspekterna i högsätet. Fornudden med gravfältet förses med belyst gångväg. Fortsatt kontakt med kommunens säkerhetsansvarige som regelmässigt informerar om pågående brottslighet och tips om skydd inom ramen för Grannsamverkan.

KONTAKT

Detaljerad information om vad vi gör i TEF och vilka personer som du kan kontakta hittar du på vår hemsida: www.tef.nu. I vår Facebookgrupp kan du lämna dina synpunkter och diskutera med andra: <https://www.facebook.com/trollbackensegnahemsforening/>. Det går också bra att kontakta ordf. Svante Berg, Orrvägen 13, 135 53 Tyresö, tel 070 595 33 59, svante.berg@bergarkitekt.se.